

III

(Prípravné akty)

EURÓPSKA CENTRÁLNA BANKA

STANOVISKO EURÓPSKEJ CENTRÁLNEJ BANKY

z 20. mája 2020

k zmenám prudenciálneho rámca Únie v reakcii na pandémiu COVID-19

(CON/2020/16)

(2020/C 180/04)

Úvod a právny základ

Európska centrálna banka (ECB) prijala 6. mája 2020 žiadosť Rady Európskej únie a 12. mája 2020 žiadosť Európskeho parlamentu o stanovisko k návrhu nariadenia Európskeho parlamentu a Rady, ktorým sa mení nariadenie (EÚ) č. 575/2013 a nariadenie (EÚ) 2019/876, pokiaľ ide o úpravy v reakcii na pandémiu ochorenia COVID-19 ⁽¹⁾ (ďalej len „navrhované nariadenie“).

Právomoc ECB vydať stanovisko je založená na článku 127 ods. 4 a článku 282 ods. 5 Zmluvy o fungovaní Európskej únie, keďže navrhované nariadenie obsahuje ustanovenia, ktoré majú vplyv na 1. úlohu Európskeho systému centrálnych bánk (ESCB) definovať a uskutočňovať menovú politiku v súlade s článkom 127 ods. 2 prvou zarážkou zmluvy, 2. úlohy ECB, ktoré sa týkajú politiky prudenciálneho dohľadu nad úverovými inštitúciami v súlade s článkom 127 ods. 6 zmluvy a 3. príspevok ESCB k hladkému uskutočňovaniu politik prijatých príslušnými orgánmi, ktoré sa týkajú stability finančného systému, ako sa uvádza v článku 127 ods. 5 zmluvy. V súlade s článkom 17.5 prvou vetou rokovacieho poriadku Európskej centrálnej banky Rada guvernérov prijala toto stanovisko.

Všeobecné pripomienky

Vzhľadom na bezprecedentné dôsledky globálnej krízy spôsobenej pandémiou COVID-19 prijali verejné orgány na celom svete rýchle a rozhodné opatrenia s cieľom zabezpečiť, aby mohli úverové inštitúcie naďalej plniť svoju úlohu pri financovaní reálnej ekonomiky a boli schopné podporovať hospodárske oživenie bez ohľadu na skutočnosť, že budú mať v dôsledku krízy pravdepodobne vyššie straty.

ECB využila flexibilitu, ktorú v oblasti dohľadu umožňuje súčasná právna úprava, a podporila úverové inštitúcie v tom, aby naďalej poskytovali úvery domácnostiam, životaschopným podnikateľským subjektom a podnikom najviac postihnutým súčasným zhoršením hospodárskej situácie ⁽²⁾. V tejto súvislosti poskytla ECB dočasné kapitálové a prevádzkové úľavy ⁽³⁾ a oznámila poskytnutie väčšej flexibility v súvislosti s prudenciálnym zaobchádzaním s úvermi zabezpečenými verejnými zárukami ⁽⁴⁾. ECB inštitúciám tiež odporučila, aby zabránili nadmerným procyklickým účinkom pri uplatňovaní

⁽¹⁾ COM(2020) 310 final.

⁽²⁾ Pozri blogový príspevok z 27. marca 2020, ktorý vypracoval Andrea Enria, predseda Rady pre dohľad ECB, „Flexibility in supervision: how ECB Banking Supervision is contributing to fighting the economic fallout from the coronavirus“, dostupný na webovom sídle ECB o bankovom dohľade www.bankingsupervision.europa.eu.

Pozri tiež „FAQs on ECB supervisory measures in reaction to the coronavirus“, dostupné na webovom sídle ECB o bankovom dohľade www.bankingsupervision.europa.eu.

⁽³⁾ Pozri tlačovú správu ECB z 12. marca 2020, „ECB Banking Supervision provides temporary capital and operational relief in reaction to coronavirus“, dostupná na webovom sídle ECB o bankovom dohľade www.bankingsupervision.europa.eu.

⁽⁴⁾ Pozri tlačovú správu ECB z 20. marca 2020, „ECB Banking Supervision provides temporary capital and operational relief in reaction to coronavirus“, dostupná na webovom sídle ECB o bankovom dohľade www.bankingsupervision.europa.eu.

medzinárodného štandardu finančného výkazníctva (IFRS) 9 ⁽⁵⁾, dočasne znížila kvalitatívny multiplikátor trhového rizika s cieľom reagovať na mimoriadnu mieru volatility trhu ⁽⁶⁾ a vydala odporúčanie o rozdeľovaní dividend zamerané na uchovanie kapitálových zdrojov v bankovom systéme s cieľom zvýšiť jeho schopnosť podporovať reálnu ekonomiku ⁽⁷⁾. Tieto opatrenia predstavujú významnú pomoc pri riešení súčasnej krízy, kde sa uplatňujú dôležité synergie medzi opatreniami ECB ako orgánu bankového dohľadu a jej opatreniami v oblasti menovej politiky, ktoré prijíma ako centrálna banka.

Iné orgány, konkrétne Bazilejský výbor pre bankový dohľad a Európsky orgán pre bankovníctvo, tiež podnikli určité kroky a prijali prudenciálne opatrenia doplnkovej povahy, pri ktorých využili medzinárodnú koordináciu. Okrem toho národné vlády spustili významné podporné programy vrátane verejných záruk a moratórií na platby kreditných záväzkov.

ECB vzhľadom na uvedené skutočnosti v plnom rozsahu podporuje iniciatívu Komisie zameranú na zvýšenie kapacity úverových inštitúcií poskytovať úvery a absorbovať straty súvisiace s pandémiou COVID-19 so súčasným zabezpečením ich nepretržitej odolnosti ⁽⁸⁾. Cílené úpravy nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 575/2013 ⁽⁹⁾ (ďalej len „nariadenie o kapitálových požiadavkách“) sú vítané, pretože ešte viac zvyšujú schopnosť bankového systému zmierniť vplyv pandémie na hospodárstvo a podporovať jeho oživenie pri súčasnom zachovaní kľúčových prvkov prudenciálneho rámca. Niektoré prvky navrhovaného nariadenia navyše dopĺňajú zmiernujúce opatrenia v oblasti dohľadu, ktoré prijala ECB, a aby boli účinné určité opatrenia, na ktorých sa nedávno dohodol Bazilejský výbor pre bankový dohľad, je potrebné uskutočniť zmeny príslušného právneho rámca Únie. Akékoľvek ďalšie úpravy navrhovaného nariadenia by nemali zásadne zmeniť prudenciálny rámec, ktorý by mal byť naďalej v súlade s dohodnutými bazilejskými normami, a nemali by viesť k väčšej fragmentácii jednotného európskeho súboru pravidiel.

ECB v rámci svojich všeobecných pripomienok týkajúcich sa pripravenosti poskytovať úvery hospodárstvu poukazuje na nasledujúce skutočnosti. Ak podiel vlastného kapitálu Tier 1 v úverových inštitúciách klesne na nižšiu úroveň, ako je požiadavka na kombinovaný vankúš, môžu úverové inštitúcie rozdeliť zdroje len do výšky maximálnej rozdeliteľnej sumy ⁽¹⁰⁾. V prípade záporného zisku sa rozdelenie neuskutoční, a to bez ohľadu na rozsah porušenia. Úverové inštitúcie nemusia byť ochotné použiť svoje vankúše na ďalšie poskytovanie úverov vzhľadom na ich obavy, že budú povinné zrušiť kupóny v súvislosti s dodatočným kapitálom Tier 1 a čeliť potenciálne negatívnym reakciám účastníkov trhu. Takéto správanie by oslabilo zamýšľaný priaznivý účinok rámca pre vankúše.

Konkrétne pripomienky

1. Prechodné dojednania na zmiernenie vplyvu ustanovení štandardu IFRS 9 týkajúcich sa regulátorného kapitálu

- 1.1. Článok 473a nariadenia o kapitálových požiadavkách obsahuje prechodné dojednania, ktoré umožňujú inštitúciám pripočítať k vlastnému kapitálu Tier 1 časť akéhokoľvek zvýšenia rezerv v dôsledku zavedenia účtovania očakávaných úverových strát podľa IFRS 9. Prechodné dojednania pozostávajú z dvoch zložiek: statickej a dynamickej. Statická zložka umožňuje úverovým inštitúciám čiastočne neutralizovať vplyv zvýšenia účtovných rezerv na vlastný kapitál Tier 1 v prvý deň uplatňovania v dôsledku zavedenia štandardu IFRS 9. Dynamická zložka umožňuje úverovým inštitúciám čiastočne neutralizovať vplyv dodatočného (t. j. po prvom dni uplatňovania) zvýšenia rezerv na expozície, ktoré nie sú úverovo znevýhodnené. Existujúce prechodné dojednania sa vzťahujú na obdobie 2018 až 2022 ⁽¹¹⁾.

⁽⁵⁾ Pozri tlačovú správu z 20. marca 2020, „ECB Banking Supervision provides temporary capital and operational relief in reaction to coronavirus“, dostupná na webovom sídle ECB o bankovom dohľade www.bankingsupervision.europa.eu.

⁽⁶⁾ Pozri tlačovú správu ECB zo 16. apríla 2020, „ECB Banking Supervision provides temporary relief for capital requirements for market risk“, dostupná na webovom sídle ECB o bankovom dohľade www.bankingsupervision.europa.eu.

⁽⁷⁾ Odporúčanie Európskej centrálnej banky zo 27. marca 2020 o rozdeľovaní dividend počas pandémie COVID-19, ktorým sa zrušuje usmernenie ECB/2020/1 (ECB/2020/19) (Ú. v. EÚ C 102 I, 30.3.2020, s. 1).

⁽⁸⁾ Pozri oddiel 1 dôvodovej správy k navrhovanému nariadeniu.

⁽⁹⁾ Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 575/2013 z 26. júna 2013 o prudenciálnych požiadavkách na úverové inštitúcie a investičné spoločnosti a o zmene nariadenia (EÚ) č. 648/2012 (Ú. v. EÚ L 176, 27.6.2013, s. 1).

⁽¹⁰⁾ Pozri článok 141 smernice Európskeho parlamentu a Rady 2013/36/EÚ z 26. júna 2013 o prístupe k činnosti úverových inštitúcií a prudenciálnom dohľade nad úverovými inštitúciami a investičnými spoločnosťami, o zmene smernice 2002/87/ES a o zrušení smerníc 2006/48/ES a 2006/49/ES (Ú. v. EÚ L 176, 27.6.2013, s. 338).

⁽¹¹⁾ Pozri oddiel 5 dôvodovej správy k navrhovanému nariadeniu.

- 1.2. Bazilejský výbor pre bankový dohľad sa 3. apríla 2020 dohodol na zmenách ⁽¹²⁾ existujúcich prechodných dojednaní týkajúcich sa regulačného zaobchádzania s očakávanými úverovými stratami so zreteľom na krízu spôsobenú ochorením COVID-19. Bazilejský výbor pre bankový dohľad ďalej uviedol, že jurisdikcie, ktoré už zaviedli prechodné dojednania (vrátane Európskej únie), sa môžu najmä rozhodnúť, či v priebehu rokov 2020 a 2021 pripočítajú menej ako 100 %, alebo či prijímú iné opatrenia, ktoré zabránia pripočítaniu súm očakávaných úverových strát stanovených pred vypuknutím ochorenia COVID-19 ⁽¹³⁾. S cieľom zohľadniť tieto hľadiská sa v navrhovanom nariadení predpokladá nové nastavenie 5-ročného prechodného obdobia, ktoré sa začalo v roku 2018 len pre dynamickú zložku.
- 1.3. ECB podporuje zmenu článku 473a nariadenia o kapitálových požiadavkách, ktorá by mala úverovým inštitúciám umožniť pripočítať k vlastnému kapitálu Tier 1 sumu maximálne vo výške zvýšenia priraditeľného k dynamickej zložke rezerv na očakávané úverové straty po 31. decembri 2019. Po prvé by toto riešenie umožnilo upraviť rozsah pôsobnosti dodatočných opatrení na riešenie účinkov súvisiacich s COVID-19 tak, že tieto účinky odliší od dopadu zvýšenia rezerv na vlastný kapitál Tier 1 v prvý deň uplatňovania v dôsledku zavedenia štandardu IFRS 9. Po druhé by bolo toto riešenie v plnom rozsahu v súlade s rozhodnutím Bazilejského výboru pre bankový dohľad z 3. apríla 2020.
2. *Zaobchádzanie s verejne zaručenými úvermi v rámci prudenciálneho zabezpečovacieho mechanizmu pre problémové expozície*
 - 2.1 Podľa článku 47c ods. 4 nariadenia o kapitálových požiadavkách získavajú problémové expozície zaručené oficiálnymi agentúrami na podporu exportu preferenčné zaobchádzanie, pokiaľ ide o požiadavky na odpočet podľa článku 47c ods. 3 nariadenia o kapitálových požiadavkách (tzv. prudenciálny zabezpečovací mechanizmus pre problémové expozície). V prípade problémových expozícií, za ktoré ručia agentúry na podporu exportu, sa musí časť expozície, na ktorú sa vzťahuje takáto záruka, v plnom rozsahu odpočítať až po siedmich rokoch, počas ktorých má štatút problémovej expozície, pričom dovtedy sa odpočet nevyžaduje. V prípade všetkých ostatných problémových expozícií, ktoré sú v plnom rozsahu alebo čiastočne zabezpečené kvalifikovaným kolaterálom, sa minimálne požiadavky na odpočet postupne zvyšujú až do úplného pokrytia príslušných problémových expozícií.
 - 2.2 V navrhovanom nariadení sa predpokladá dočasné rozšírenie tohto osobitného zaobchádzania s problémovými expozíciami, za ktoré ručia agentúry na podporu exportu, na problémové expozície zaručené národnými vládami alebo inými verejnými subjektmi, ktoré sú oprávnené ako poskytovatelia zabezpečenia v rámci pravidiel na zmiernenie kreditného rizika ⁽¹⁴⁾ za predpokladu, že sa ako súčasť podporných opatrení na pomoc dlžníkom počas pandémie COVID-19 poskytne záruka alebo protizáruka ⁽¹⁵⁾.
 - 2.3 ECB víta návrh na dočasné rozšírenie výhodnejšieho zaobchádzania upraveného v článku 47c ods. 4 nariadenia o kapitálových požiadavkách na problémové expozície zaručené národnými vládami alebo inými verejnými subjektmi, čo je tiež v súlade s názorom ECB ⁽¹⁶⁾. Návrh odstraňuje svojvoľné rozlišovanie medzi zárukami poskytnutými rôznymi verejnými subjektmi s podobnou úverovou bonitou.
3. *Dátum začiatku uplatňovania vankúša ukazovateľa finančnej páky*
 - 3.1 Skupina guvernérov centrálnych bánk a vedúcich orgánov dohľadu, ktorá vykonáva dohľad nad činnosťou Bazilejského výboru pre bankový dohľad, dňa 27. marca 2020 rozhodla, že sa o jeden rok odloží harmonogram vykonávania konečných prvkov reformy Bazilej III vrátane vankúša ukazovateľa finančnej páky pre globálne systémovo významné banky, ktorý sa má v Únii začať uplatňovať 1. januára 2022. V navrhovanom nariadení sa predpokladá zosúladenie platného harmonogramu v nariadení o kapitálových požiadavkách s novým harmonogramom schváleným skupinou guvernérov centrálnych bánk a vedúcich orgánov dohľadu, t. j. 1. januára 2023 namiesto 1. januára 2022 ⁽¹⁷⁾.

⁽¹²⁾ Pozri tlačovú správu BIS z 3. apríla 2020, „Basel Committee sets out additional measures to alleviate the impact of Covid-19“, dostupná na <https://www.bis.org/press/p200403.htm>.

⁽¹³⁾ Bazilejský výbor pre bankový dohľad, „Measures to reflect the impact of Covid-19“, dostupné na <https://www.bis.org/bcbs/publ/d498.pdf>.

⁽¹⁴⁾ V článku 201 ods. 1 písm. a) až e) nariadenia o kapitálových požiadavkách sa uvádzajú a) ústredné vlády a centrálné banky; b) regionálne vlády alebo miestne orgány; c) multilaterálne rozvojové banky; d) medzinárodné organizácie, expozície voči ktorým majú podľa článku 117 priradenú 0 % rizikovú váhu; e) subjekty verejného sektora, s pohľadávkami voči ktorým sa zaobchádza v súlade s článkom 116.

⁽¹⁵⁾ Pozri navrhovaný nový článok 500a nariadenia o kapitálových požiadavkách.

⁽¹⁶⁾ Pozri často kladené otázky o opatreniach ECB v oblasti dohľadu v reakcii na koronavírus.

⁽¹⁷⁾ Pozri navrhovanú zmenu článku 3 ods. 5 nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2019/876 z 20. mája 2019, ktorým sa mení nariadenie (EÚ) č. 575/2013, pokiaľ ide o ukazovateľ finančnej páky, ukazovateľ čistého stabilného financovania, požiadavky na vlastné zdroje a oprávnené záväzky, kreditné riziko protistrany, trhové riziko, expozície voči centrálnym protistranám, expozície voči podnikom kolektívneho investovania, veľkú majetkovú angažovanosť, požiadavky na predkladanie správ a zverejňovanie informácií, a ktorým sa mení nariadenie (EÚ) č. 648/2012 (Ú. v. EÚ L 150, 7.6.2019, s. 1).

- 3.2 ECB podporuje rozhodnutie využiť predĺžený harmonogram dohodnutý na medzinárodnej úrovni na dokončenie reforiem Bazilej III na účely ich transpozície do práva Únie. Odloženie uplatňovania vankúša ukazovateľa finančnej páky pre globálne systémovo významné banky umožní úverovým inštitúciám, aby sa ľahšie prispôbili a zároveň naďalej postupovali plne v súlade s obsahom a harmonogram dohodnutými na medzinárodnej úrovni. Úverové inštitúcie tak budú môcť zamerať svoje prevádzkové kapacity na opatrenia potrebné na riešenie súčasnej krízy a na podporu oživenia hospodárstva.
4. *Kompenzovanie vplyvu vylúčenia určitých expozícií z výpočtu ukazovateľa finančnej páky*
- 4.1 Posledná norma týkajúca sa ukazovateľa finančnej páky, ktorú uverejnil Bazilejský výbor pre bankový dohľad v decembri 2017 ⁽¹⁸⁾, stanovuje, že v záujme uľahčenia vykonávania menovej politiky môže príslušná jurisdikcia za výnimočných makroekonomických okolností dočasne vylúčiť rezervy v centrálnej banke z veľkosti expozície ukazovateľa finančnej páky. Ak sa táto diskrečná právomoc uplatní, je podľa bazilejských noriem potrebné upraviť kalibráciu požiadaviek na ukazovateľ finančnej páky (t. j. zvýšenie) aby sa kompenzovalo vylúčenie rezerv v centrálnej banke. Táto diskrečná právomoc, ktorá je upravená v právnych predpisoch Únie ⁽¹⁹⁾, sa začne uplatňovať 28. júna 2021.
- 4.2 ECB poznamenáva, že skúsenosti z globálnej finančnej krízy jasne zvýraznili nevyhnutnosť požiadavky na ukazovateľ finančnej páky v pilieri 1. Všeobecne sa uznáva, že nadmerné využívanie finančnej páky v bankovom systéme bolo hlavnou príčinou globálnej finančnej krízy. ECB preto považuje za dôležité, aby bola v plnej miere zachovaná úloha ukazovateľa finančnej páky ako dôveryhodného zabezpečovacieho mechanizmu, ktorý nie je založený na riziku, a aby neboli vylúčené jeho hlavné zložky.
- 4.3 V navrhovanom nariadení sa predpokladá zmena mechanizmu na úpravu kalibrácie, ktorý je v súčasnosti stanovený v nariadení o kapitálových požiadavkách. Úverová inštitúcia bude predovšetkým povinná vypočítať upravený ukazovateľ finančnej páky len raz, a to na základe hodnoty oprávnených rezerv inštitúcie v centrálnej banke a veľkosti celkovej expozície inštitúcie v deň, keď príslušný orgán inštitúcie vyhlási, že existujú výnimočné okolnosti, ktoré oprávňujú uplatnenie diskrečnej právomoci. Upravený ukazovateľ finančnej páky sa bude uplatňovať počas celého obdobia vykonávania diskrečnej právomoci a nebude sa meniť na rozdiel od v súčasnosti platného mechanizmu na úpravu kalibrácie.
- 4.4 ECB víta skutočnosť, že navrhovaným nariadením sa vykonáva cieľné vylúčenie zvýšenia rezerv v centrálnej banke, čo môže podporiť plynulé vykonávanie a transmisiu opatrení menovej politiky. ECB poznamenáva, že zvýšenie likvidity v centrálnej banke v dôsledku vykonávania menovej politiky povedie k zvýšeniu objemu rezerv bankového systému, ako je to v prípade nedávno oznámených opatrení menovej politiky v súvislosti s krízou spôsobenou ochorením COVID-19. Hoci jednotlivé úverové inštitúcie sú schopné tieto rezervy presúvať, bankový systém sa nebude vedieť vyhnúť držbe týchto dodatočných rezerv a s tým spojenému zvýšeniu veľkosti celkovej expozície ukazovateľa finančnej páky. S cieľom dosiahnuť, aby bolo uvedené vylúčenie v plnom rozsahu účinné, navrhuje ECB ďalej uvedené úpravy.
- 4.5 Zmena mechanizmu na úpravu kalibrácie sa uplatňuje od 28. júna 2021. Kým však príslušný orgán uplatní svoju diskrečnú právomoc, čo by mohlo byť k 28. júnu 2021 alebo k neskoršiemu dátumu, výška rezerv úverovej inštitúcie v centrálnej banke by sa už mohla v dôsledku opatrení menovej politiky výrazne zvýšiť. Úprava kalibrácie založená na rezervách úverovej inštitúcie v centrálnej banke k dátumu, kedy príslušný orgán uplatní svoju diskrečnú právomoc, nemusí úplne uľahčiť vykonávanie a účinnú transmisiu opatrení menovej politiky. Dôvodom je skutočnosť, že sa očakáva, že k uvedenému dátumu už do značnej miery dôjde k zvýšeniu rezerv v centrálnej banke, ktoré by na základe týchto opatrení malo nastať. Vylúčenie rezerv v centrálnej banke vypočítaných k tomuto dátumu preto spôsobí menšiu kapacitu bánk pre potenciálny nárast poskytovania úverov reálnej ekonomike. Okrem toho ak by bolo potrebné obnoviť vylúčenie na konci obdobia, počas ktorého sa diskrečná právomoc uplatnila (na začiatku obdobia maximálne jedného roka), úprava kalibrácie by bola založená na výške rezerv k dátumu obnovenia, ktorá môže medzitým ešte narásť. Vzhľadom na neistotu ohľadom trvania výnimočných okolností môže mechanizmus na úpravu kalibrácie podstatne narušiť účinnosť tohto opatrenia, pokiaľ ide o uľahčenie riadneho vykonávania a transmisie menovej politiky.

⁽¹⁸⁾ Bazilejský výbor pre bankový dohľad, Bazilej III: „Finalising post-crisis reforms“, s. 144, dostupné na <https://www.bis.org/bcbs/publ/d424.pdf>.

⁽¹⁹⁾ Pozri článok 429a ods. 1 písm a) a ods. 7 nariadenia o kapitálových požiadavkách v znení zmien uskutočnených nariadením (EÚ) 2019/876.

- 4.6 Príslušné orgány by preto mali mať možnosť stanoviť referenčný dátum pre úpravu kalibrácie tak, aby zostala počas trvania výnimočných okolností stabilná. To by príslušným orgánom umožnilo, aby po konzultácii s centrálnymi bankami určili dátum začatia obdobia, počas ktorého trvajú výnimočné okolnosti, a to na základe kľúčových rozhodnutí o menovej politike⁽²⁰⁾. Vďaka tomu by účastníci trhu získali istotu a takýto postup by tiež podporil plynulé vykonávanie a transmisiu menovej politiky.
- 4.7 Príslušné orgány by okrem toho mali mať možnosť upraviť kalibráciu na základe referenčného obdobia, a nie referenčného dátumu. Pri úprave kalibrácie by sa potom zohľadnila priemerná výška oprávnených rezerv v centrálnej banke za dané obdobie. To by príslušným orgánom umožnilo, aby pri stanovovaní novej minimálnej požiadavky pre jednotlivé inštitúcie nebrali do úvahy každodenné zmeny výšky rezerv v centrálnej banke .
5. *Možné ďalšie zmeny niektorých prvkov požiadaviek týkajúcich sa trhového rizika*
- 5.1 Mimoriadne úrovne volatility zaznamenané na finančných trhoch od vypuknutia ochorenia COVID-19 majú vplyv na kapitálové požiadavky na trhové riziko pre inštitúcie, ktoré používajú interné modely pre trhové riziko, a to týmito dvoma spôsobmi: a) v dôsledku zistenej vyššej volatility sa zvýši hodnota v riziku a b) zvýšia sa kvantitatívne multiplikátory trhového rizika zohľadňujúce počet prekročení pri spätnom testovaní⁽²¹⁾. Tento vývoj má vplyv na podiely vlastného kapitálu Tier 1 v úverových inštitúciách a mohol by mať vplyv aj na schopnosť úverových inštitúcií pokračovať v činnostiach tvorby trhu a poskytovať likviditu na trhu, čo by malo nepriaznivý dopad na riadne fungovanie trhu. Nadmerné zvýšenie kapitálových požiadaviek na trhové riziko by navyše ohrozilo cieľ spočívajúci v uvoľnení kapitálu na podporu poskytovania úverov reálnej ekonomike.
- 5.2 Norma Bazilejského výboru pre bankový dohľad o interných modeloch pre trhové riziko umožňuje príslušným orgánom dostatočnú flexibilitu, pokiaľ ide o zaobchádzanie s prekročeniami pri spätnom testovaní za mimoriadnych okolností⁽²²⁾. V norme Bazilejského výboru pre bankový dohľad sa predovšetkým uznáva, že aj dobre vytvorené modely by mohli zlyhať pri prognóze neočakávanej vysokej volatility trhu. Za týchto mimoriadnych okolností by aj presný model mohol v relatívne krátkom čase generovať veľa odchýlok.
- 5.3 Hoci nariadenie o kapitálových požiadavkách neobsahuje výslovný odkaz na mimoriadne okolnosti uvedené v texte Bazilejského výboru pre bankový dohľad, príslušný orgán má pri posudzovaní výsledkov spätného testovania určitú flexibilitu. Konkrétne článok 366 ods. 4 nariadenia o kapitálových požiadavkách stanovuje, že orgán dohľadu má diskrečnú právomoc nezapočítať prekročenia vyplývajúce zo skutočných strát, ak sú spôsobené inými faktormi ako sú nedostatky modelu, napr. výnimočnými trhovými podmienkami. Nariadenie o kapitálových požiadavkách však príslušnému orgánu neumožňuje uplatniť podobné zaobchádzanie na hypotetické prekročenia a nezohľadniť ich na účely výpočtu sčítania spätného testovania. Predpokladá sa, že narušenia trhu spôsobené pandémiou COVID-19 budú mať vplyv na počet hypotetických prekročení podobným spôsobom ako na počet skutočných prekročení.
- 5.4 V dôsledku toho majú príslušné orgány v porovnaní s medzinárodnými normami obmedzené možnosti, pokiaľ ide o im dostupné opatrenia dohľadu, ktoré by im umožnili splniť ich cieľ zachovať schopnosť úverových inštitúcií poskytovať likviditu na trhu a pokračovať v činnostiach tvorby trhu za mimoriadnych okolností, čo zohráva rozhodujúcu úlohu pri podpore reálnej ekonomiky. Tento cieľ by sa lepšie dosiahol dodatočnými opatreniami, ako napríklad nezohľadnenie prekročení (v dôsledku skutočných, ako aj hypotetických strát) za mimoriadnych okolností. Nariadenie o kapitálových požiadavkách by sa preto malo zmeniť tak, aby sa zabezpečilo, že príslušné orgány môžu za výnimočných okolností prijať vhodné opatrenia v súlade so normou Bazilejského výboru pre bankový dohľad. Na tento účel by príslušné orgány mali mať väčšiu flexibilitu, čo by im umožnilo dočasne upraviť počet prekročení (v dôsledku skutočných, ako aj hypotetických strát) alebo prijať iné vhodné opatrenia. Vzhľadom na skutočnosť, že mimoriadne trhovú podmienky nie sú spojené s konkrétnymi jednotlivými subjektmi, ale s celým trhom, je tiež dôležité, aby príslušný orgán vykonával túto právomoc vo vzťahu ku všetkým dohliadaným subjektom, pokiaľ ide o ich príslušné interné modely, a nie len na individuálnom základe.

⁽²⁰⁾ Pozri tlačovú správu ECB z 12. marca 2020, Rozhodnutia o menovej politike, dostupná na webovom sídle ECB na www.ecb.europa.eu.

⁽²¹⁾ Pozri aj „Statement on the application of the prudential framework on targeted aspects in the area of market risk in the COVID-19 outbreak“, Európsky orgán pre bankovníctvo, 22. apríla 2020, dostupné na webovom sídle Európskeho orgánu pre bankovníctvo www.ecb.europa.eu.

⁽²²⁾ Bazilejský výbor pre bankový dohľad, „MAR Calculation of RWA for market risk“, odseky 99.65 až 99.69, dostupné na https://www.bis.org/basel_framework/standard/MAR.htm.

Toto stanovisko sa uverejní na webovom sídle ECB.

Vo Frankfurt nad Mohanom 20. mája 2020

Prezidentka ECB
Christine LAGARDE
